

Právo členského státu - Litva

Upozorňujeme, že výchozí [it](#) verze této stránky byla v nedávné době aktualizována. Na překladu do jazyka, ve kterém se vám stránka právě zobrazuje, zatím pracujeme.

K dispozici jsou již tyto aktualizované překlady: [bg](#) [es](#) [en](#) [fr](#) [hr](#) [pl](#)

Tato stránka poskytuje informace o litevském právním systému a přehled litevského práva.

Prameny práva

Prameny práva jsou oficiální prostředky, jimiž jsou vyjádřena a stanovena právní normy.

Právní akt je oficiální písemný dokument přijatý příslušným státním orgánem, v němž jsou stanoveny nebo vysvětleny právní normy nebo v němž je uveden základ, podle něhož jsou v daném případě použitelné určité právní normy. V závislosti na povaze právních informací, které stanoví, se právní akty dělí takto:

1. **Právní nástroje** – jsou písemná a státem schválená rozhodnutí státních orgánů, která stanoví, mění nebo zrušují předpisy obecné povahy použitelná na neurčitý okruh adresátů. Legislativní nástroje se dělí do dvou kategorií:
  - **Zákony** stojí nejvýše. Jsou přijímány Parlamentem Litevské republiky [*Seimas*] nebo na základě národního referenda. Stanoví obecná právní ustanovení, jejichž účelem je řídit hlavní oblasti lidské interakce a mají závaznou právní sílu. Zákony se považují za hlavní zdroj práva.
  - **Podřízené nástroje** jsou legislativní nástroje přijaté na základě zákona, jemuž mají dát konkrétní podobu a zajistit jeho provádění. Podřízené nástroje nesmějí být v rozporu se zákony. Patří mezi ně:
    - usnesení parlamentu,
    - usnesení vlády,
    - pokyny a nařízení vydané odbory ministerstev,
    - usnesení a rozhodnutí místních orgánů a veřejné správy,
    - jiné nástroje.
2. **Výkladové akty**, které jsou přijímány, aby osvětlily význam a obsah použitelných právních ustanovení. Přijímá je orgán, který má pravomoc rozhodovat o výkladu práva.
3. **Individuální prováděcí akty**, v nichž jsou uvedeny v účinnost požadavky stanovené právními akty. Individuální prováděcí akty mají stejným způsobem jako legislativní nástroje právní účinek, ale nemají status pramene práva, protože netvoří obecná, univerzálně použitelná pravidla, ale jsou svým normativním obsahem adresovány konkrétním osobám v konkrétní situaci a povahou jednorázové v tom smyslu, že ve chvíli, kdy dotyčný právní vztah přestane existovat (nábor, výpověď, poskytnutí důchodu atd.), již nejsou použitelné.

Jiné prameny práva

Kromě legislativních nástrojů se za prameny primárního práva považují také:

- **Obecné právní zásady (dobrá víra, spravedlnost, individuální odpovědnost, přiměřenost)** jsou považovány za nedílnou součást litevského právního systému jak pro výklad právních předpisů, tak pro odstranění právních mezer. Podle čl. 135 odst. Ústavy Litevské republiky se navíc za součást litevského práva považuje také všeobecně uznávané zásady mezinárodního práva a litevské soudy je tedy musí uplatňovat a řídit se jimi.
- **Právní obyčej**, tj. státem uznaná společensky přijímaná pravidla chování založená na dlouhodobé tradici a opakování. Litevský občanský zákoník uznává obyčej jako přímý pramen práva. Mohou být použity, pokud zákon či smlouva jejich

použití přímo stanoví, nebo pokud je v právní úpravě mezera. Obyčeje, které jsou v rozporu s obecnými právními zásadami, nebo nadřazenými právními ustanoveními používat nelze.

Druhotnými prameny práva jsou:

- **Precedenční právo**, tj. rozhodnutí soudu v konkrétním případě, které se stává vodítkem soudu stejné či nižší instance při zkoumání obdobných případů. Precedenty v litevském právním systému spíše pomocné povahy.
- **Právní doktrína**.

Hierarchie norem

Platí tato hierarchie právních norem:

1. ústava,
2. ústavní zákony,
3. ratifikované smlouvy,
4. zákony,
5. další právní akty provádějící zákony (rozhodnutí prezidenta, vlády, ústavního soudu atd.).

Institucionální struktura:

Litevský parlament [*Seimas*] je jediný orgán oprávněný přijímat zákony. Právní akty přijaté jakýmkoliv jiným státním orgánem musí být v souladu s Ústavou Litevské republiky a ostatními zákony.

Jiné legislativní nástroje může přijmout:

- Litevský parlament (usnesení),
- prezident (dekrety),
- vláda (usnesení),
- ministerstva a jiné vládní orgány (nařízení),
- místní orgány (rozhodnutí, vyhlášky).

Právní databáze

 [Litevskou databázi právních aktů](#) (*Lietuvos teisės aktų duomenų bazė*) vlastní a spravuje **Parlament Litevské republiky**.

Tato databáze obsahuje:

- přijaté právní akty,
- návrhy právních aktů,
- usnesení,
- závěry,
- jiné typy právních nástrojů.

Dokumenty obsažené v této databázi nejsou oficiální ani právně závazné.

V databázi lze vyhledávat v angličtině a litevštině. Různé druhy právních dokumentů se zpřístupní kliknutím na rozbalovací nabídku vedle slova „Type“.

Právní předpisy a jiné právní dokumenty lze nalézt také na stránce [Rejstříku právních aktů Litvy](#) (*Lietuvos teisės aktų registras*). Tuto stránku spravuje **státní podnik Rejstříkové centrum** (*valstybė įmonė Registrų centras*) pod dozorem **Ministerstva spravedlnosti**. Od 31. srpna 2013 tento rejstřík spravuje Kancelář Parlamentu Litevské republiky.

Je databáze přístupná bezplatně?

Ano, litevský rejstřík i databáze právních aktů jsou přístupny **bezplatně**.

Originální verzi stránky (v jazyce příslušného členského státu) provozuje daný členský stát. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů

zpracovány. Evropská komise vylučuje jakoukoli odpovědnost za jakékoli informace nebo údaje obsažené nebo uvedené v tomto dokumentu. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.

Poslední aktualizace: 06/04/2020